

**การพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
โดยใช้เพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม : กรณีศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
The Development of Prosocial Behavior to Undergraduate Students
with a Prosocial Music : Case Study of Faculty of Humanities and
Social Sciences, Rajamongala University of Technology Tawan-ok.**

นันทน์พร ดรงค์พันธุ์^{1,4} ปิยธิดา รัตนคุณ^{1,4} ธนพพน ภูสุวรรณ^{2,4}
จิระนันท์ อนันต์ไทย⁴ และกุลพัฒน์ ยิ่งดำเนิน^{3,4}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ปีการศึกษา 2559 ที่มีผลคะแนนจากมาตรวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม อยู่ในระดับต่ำ และอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 30 คน สุ่มออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน ในกลุ่มทดลองได้รับการฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฟังเพลง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดผล 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

⁴วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เพลงเอื้อต่อสังคม มาตรวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

Abstract

The purposes of this research were to study the effect of the development of prosocial behavior to undergraduate students with a prosocial music. The samples were undergraduate students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajamangala University of Technology Tawan-ok, academic year 2017, had a low level of prosocial behavior scores. There were 30 volunteers in the experimental, of which 15 were experimental group and 15 control group. The experimental group received a prosocial music for the development of prosocial behaviors, 10 sessions, 30 minutes, twice a week for 5 weeks, and the control group did not receive the prosocial music. Data were collected by three phases of measurement; pre-test, post-test and follow-up. The data were analyzed by average, standard deviation and t-test.

The results showed that the experimental group had higher prosocial behavior score at the post-test and follow-up than

the control group was statistically significant at .05 level. The experimental group had prosocial behavior scores in the post-test and the follow-up higher than pre-test was a statistically significant at .05 level.

Keywords : Prosocial behavior, Prosocial music, Prosocial behavioral scale.

ความนำ

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial behavior) ปรากฏในหมู่มนุษย์มานานมากแล้วโดยมีหลักฐานทางโบราณคดี สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับอารยธรรมและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนหรือสังคม เนื่องจากความกลัวสัตว์ร้ายและภัยธรรมชาติ และเพื่อความอยู่รอด ส่วนหลักฐานที่มีปรากฏเป็นเอกสารชัดเจนคือ แนวคิดทางปรัชญาของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม อันมีรากฐานมาจากหลักคำสอนทางศาสนา เช่น ศาสนายิว และศาสนาคริสต์ที่บัญญัติไว้ว่า เจ้าจงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง ในทำนองเดียวกัน ศาสนาพุทธ ได้กำหนดหลักศาสนา ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้อื่น คือ การบริจาคทาน และได้บัญญัติในหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งประกอบด้วย เมตตา หมายถึง การกระทำทางกายเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข กรุณา หมายถึง การกระทำทางกายและความรู้สึกที่ต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มุทิตา หมายถึง การยินดีเมื่อผู้อื่นพ้นทุกข์ และอุเบกขา หมายถึง การวางใจให้เป็นกลางว่าทุกสิ่งอย่างในโลกย่อมเป็นไปตามกฎแห่งกรรม (Eisenberg, Spinrad, & Knafo-Noam, 2015, p. 610)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือการกระทำหรือพฤติกรรมการแสดงออกทางร่างกายอันเนื่องมาจากความคิดความรู้สึกเอาใจใส่ มีน้ำใจ เห็นแก่ผู้อื่น

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือสังคมด้วยความสมัครใจ เต็มใจ โดยไม่คาดหวังผลประโยชน์ตอบแทน และใช้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในการเข้าช่วยเหลือ ตัวอย่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ บริจาค แบ่งปัน การดูแล ปลอดภัย ความเมตตา เคารพผู้อื่น การเชื่อฟัง ให้ความร่วมมือ เป็นอาสาสมัคร การปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนสังคม ความยุติธรรม ความสามัคคี การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และการให้อภัย (Baumeister & Bushman, 2011, p. 257; Dovidio et al., 2017; Eisenberg, Spinrad, & Knafo-Noam, 2015; Myers, 2012, p. 442)

การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสามารถทำได้หลายวิธีที่นิยมใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือ การใช้ตัวแบบ และสื่อบนหลักการพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสื่อ เช่น เพลง หนังสือ และภาพยนตร์ ส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของบุคคล นอกจากนี้ยังมีแนวทางอื่นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เช่น ใช้การฝึกอบรมและการสั่งสอน การใช้กิจกรรมกีฬาประเภททีม การร้องขอและออกคำสั่ง การเรียนรู้โดยการกระทำ การสร้างสภาพแวดล้อมเอื้อต่อสังคม และการสื่อสารเชิงบวกภายในครอบครัว ดำเนินการจากฐานคิดของทฤษฎีโมเดลการเรียนรู้ทั่วไป (General learning model : GLM) ซึ่งทฤษฎีนี้มีหลักการโดยสรุปว่า การจัดมวลประสบการณ์ จัดสิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ทางสังคมในเชิงบวก สามารถใช้พัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของบุคคลได้ (Baumeister & Bushman, 2011, p. 283; Mares, & Woodard, 2012; Padilla-Walker & Carlo, 2015)

การฟังเพลงที่มีเนื้อหาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สามารถใช้พัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Cirelli, 2018; Dumont, Syurina, Feron, & van Hooren, 2017) และการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Clark, & Giacomantonio, 2013) จากผลการวิจัยของ Schellenberg, Corrigan, Dys, and Malti (2015)

ได้ศึกษาผลของการใช้เพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม เมื่อเทียบกับเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลางต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของเยาวชน โดยใช้หลักทฤษฎีโมเดลความก้าวร้าวทั่วไป (General aggression model : GAM) มีหลักการโดยสรุปคือ สื่อที่มีเนื้อหาก้าวร้าวส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมก้าวร้าว ในทางตรงข้ามสื่อที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ใช้ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) และใช้โมเดลการเรียนรู้ทั่วไป (General learning model : GLM) ผลปรากฏว่า หลังจากได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการช่วยเหลือ แบ่งปัน และการบริจาคเงินเพื่อการกุศล สูงกว่าฟังเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลาง นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ได้นำเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

Daykin, De Viggiani, Pilkington, and Moriarty (2012) ได้สังเคราะห์งานวิจัยมากกว่า 80 เรื่อง เกี่ยวกับผลการใช้เพลงเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส และแอฟริกาใต้ กลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุระหว่าง 8-21 ปี ปรากฏว่า กิจกรรมการฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม สามารถใช้พัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เพิ่มทักษะทางสังคม เห็นคุณค่าในตนเอง ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดทางคดีอาญา ลดพฤติกรรมก้าวร้าว และใช้ลดปัญหาสุขภาพในเยาวชนได้

Niven (2015) ได้ใช้เพลงที่มีเนื้อหาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ บริจาค แบ่งปัน และลดพฤติกรรมก้าวร้าวของลูกค้าที่มาใช้บริการภายในสำนักงานบริษัทเอกชน และของศูนย์บริการทางโทรศัพท์ในประเทศไทย ผลปรากฏว่า หลังจากลูกค้าได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม เช่น เพลง Heal the world ของศิลปิน Michael Jackson เพลง Help ของศิลปิน The Beatles และเพลง Love generation ของศิลปิน Bob

Sinclar's ลูกค้าที่มาใช้บริการ มีพฤติกรรมช่วยเหลือและบริจาคสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมโกรธหรือก้าวร้าวลดต่ำลงเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่พึงพอใจ เทียบกับการฟังเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลาง เช่น เพลง On the line ของศิลปิน Michael Jackson เพลง Octopus's garden ของกลุ่มศิลปิน The Beatles เพลง Rock this party ของศิลปิน Bob Sinclar's จากผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า การฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมใช้ส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลในสถานการณ์ชีวิตจริงได้

Kniffin, Yan, Wansink, and Schulze (2017) ได้ใช้เพลงที่มีเนื้อหาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ด้านความร่วมมือเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือและความร่วมมือ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 78 คน ประกอบด้วยเพศชาย 51 คน และเพศหญิง 27 คน มีการควบคุมตัวแปร ด้านพื้นฐานทางอารมณ์ และการชอบฟังเพลงของแต่ละบุคคล การวิจัยนี้ได้ใช้ทฤษฎีกลมกลืน (Theory of synchronous) ได้อธิบายว่า การร่วมกันเรียนรู้หรือทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในเวลาเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและอธิบายได้ทันทั่วทั้งที่ ส่งผลให้มีความสัมพันธ์ที่ดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งทฤษฎีการมีส่วนร่วมแบบพลวัต (Dynamic attending theory : DAT) มีหลักการว่า บุคคลจดจำคำหรือเนื้อหาในเพลงได้ดีขึ้น เมื่อคำที่นำเสนอสอดคล้องกับคีย์และจังหวะของเพลง ซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญา ในการเลือกประมวลผลข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และละเลยข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ และใช้ทฤษฎีเหตุการณ์ทางอารมณ์ (Affective events theory : AET) ซึ่งหลักการของทฤษฎีอธิบายโดยสรุปว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นหรือเร้าอารมณ์ ส่งผลต่อความคงทนในการจดจำเนื้อหาและมีอิทธิพลต่อความคิดและการแสดงพฤติกรรมของบุคคล จากผลการทดลองปรากฏว่า ในกลุ่มทดลองหลังจากให้

ฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมและความร่วมมือ มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมและให้ความร่วมมือ สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลาง

Ruth (2017) ได้ใช้การทดลองภาคสนามเพื่อตรวจสอบผลของเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยผู้ใหญ่ในประเทศเยอรมนี จำนวน 302 คน โดยให้ฟังเพลงที่ขับร้องโดยศิลปินไม่เป็นที่รู้จัก และเนื้อเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน เทียบกับเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลางที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน เพื่อลดความลำเอียงจากตัวแบบ (การชื่นชอบศิลปินหรือเพลงที่มีชื่อเสียง) ในงานเลี้ยงทางสังคม ผลปรากฏว่าหลังฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม เอื้อต่อสังคม ช่วยเหลือแบ่งปัน ยินดีบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อการกุศลสูงกว่าฟังเพลงที่มีเนื้อหาเป็นกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับแนวคิดหลักการทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า การฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมสามารถใช้พัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของบุคคลได้

นักศึกษาระดับปริญญาตรี คือบุคคลที่มีช่วงอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งมีผลการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแบบระยะยาว ในหลายประเทศปรากฏว่าพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในด้านการให้เหตุผลเอื้อต่อสังคม ด้านเข้าใจในความ ต้องการ และเข้าใจในอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น แต่ในด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และพฤติกรรมการช่วยเหลือ กลับมีการชะลอตัว ไม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไปตามอายุที่มากขึ้นอย่างที่ควรจะเป็น (Eisenberg, Spinrad, & Knafo-Noam, 2015, p. 630; Gross, Stern, Brett, & Cassidy, 2017)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยให้ฟังเพลงมีเนื้อหาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมซึ่งผ่านการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ ได้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม คำนึงถึง

ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ช่วยเหลือเผื่อแผ่ มีน้ำใจ และแบ่งปัน อีกทั้งยังเป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการใช้เพลงเพื่อพัฒนา และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญด้านอื่น ในบริบทไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ต่อพฤติกรรม เอื้อต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรม เอื้อต่อสังคมสูงกว่า กลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง
2. กลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรม เอื้อต่อสังคมสูงกว่า กลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล
3. กลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรม เอื้อต่อสังคมในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
4. กลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรม เอื้อต่อสังคม ในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก จังหวัดชลบุรี ประจำปีการศึกษา 2559 ทั้งหมดจำนวน 1,587 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- 1) ได้รับการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม
- 2) ไม่ได้รับการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม

2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี ชั้นปีที่ 1-4 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 ที่ยินยอมอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลอง โดยเรียงคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม จากต่ำสุดขึ้นไป จำนวน 30 คน จากนั้นจับคู่คะแนนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน และจับคู่เพศเดียวกันแล้วสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรการวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial scales)

มาตรการวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นมาตรการที่ผู้วิจัยพัฒนาต่อมาจาก มาตรการวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยผู้ใหญ่ ในประเทศอิตาลี (Prosocialness scale for adults : PSA) ซึ่งสร้างโดย Caprara et al., (2005) มาตรการแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การช่วยเหลือ 2) การแบ่งปัน 3) การดูแล และ 4) การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 16 ข้อ มาตรการเป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scales) มีตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ฉันแบ่งปันสิ่งของที่มีให้กับเพื่อน และฉันพยายามช่วยเหลือผู้อื่น

ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตใช้ มาตรฐานพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในประเทศไทย เมื่อได้รับอนุญาต แล้วจึงดำเนินการแปลภาษามาตรวัด จากนั้นนำไปหาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ปรากฏว่า มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) เท่ากับ .89 จากนั้นนำมาตรวัด พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ไปหาคุณภาพด้านอำนาจจำแนก มีดัชนีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .45 ถึง .65 หาคุณภาพด้านความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .91

2. เพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม

ผู้วิจัยคัดเลือกเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม จำนวน 40 เพลง เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา และจัดลำดับน้ำหนัก ความสำคัญของเพลง โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ สาขาการประพันธ์เพลงและดนตรี จำนวน 2 คน และสาขาจิตวิทยา จำนวน 1 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของเพลง กับนิยามเชิงปฏิบัติการ ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลการพิจารณาปรากฏว่า มีค่าดัชนีความตรงตาม เนื้อหา 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ .80

ผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับน้ำหนักความสำคัญของเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ตั้งแต่ลำดับที่ 1 จนถึงลำดับที่ 40 โดยเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม สูงที่สุด จัดลำดับน้ำหนักความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ส่วนเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม รองลงไป จัดลำดับน้ำหนักความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 ไปจนถึงลำดับที่ 40 จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกเพลงไปใช้ในการวิจัย จำนวน 30 เพลง ดังตารางที่ 1 เพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม

ตารางที่ 1 เพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ศิลปิน
1	เพลงความฝันอันสูงสุด	พระราชินีพณธินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
2	เพลงจิตอาสา	กุดจี่
3	เพลงดอกไม้จะบาน	สุชาติ ขวากูร
4	เพลงเพื่อนวลชน	กรรมาชน
5	เพลงสามัคคีพี่น้องไทย	คาราบาว
6	เพลงรักเธอประเทศไทย	หรั่ง ร็อคเคสตร้า
7	เพลงสามัคคีประเทศไทย	คาราบาว
8	เพลงรางวัลแด่คนช่างฝัน	จรัล มโนเพ็ชร
9	เพลงโรงเรียนของหนู	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์
10	เพลงแบ่งปันด้วยหัวใจ	อีทีซี
11	เพลงน้ำเย็นน้ำใจ	อัสนี วสันต์ โชติกุล
12	เพลงคนไทยไม่ทิ้งกัน	ธนพร แวกประยูร
13	เพลงคนไทยรักกัน	คาราบาว
14	เพลงกำลังใจ	ไฮป
15	เพลงห่วงใย	สันติภาพ
16	เพลงขานไทยใจหนึ่งเดียว	คาราบาว
17	เพลงรักกันไว้เถิด	รวมศิลปินอาร์เอส
18	เพลงมือขวาสามัคคี	รวมศิลปิน
19	เพลงเชียร์ชาติใจ	อัสนี วสันต์ โชติกุล
20	เพลงขอแรงหน่อย	อาภาพร นครสวรรค์
21	เพลงโปรดช่วยกันดูแลคนดี	ต๊ากแตน ชลดา
22	เพลงอย่ายอมนะ	บอย โกสิยพงษ์
23	เพลงแบ่งปัน	ปนัดดา เรืองวุฒิ
24	เพลงห่วงใย	พลพล พลกองเส็ง
25	เพลงเติมความรักลงในหัวใจ	ไผ่ พงศธร
26	เพลงเล่าสู่กันฟัง	ธงชัย แมคอินไตย์
27	เพลงดาวกระต่าย	ปนัดดา เรืองวุฒิ
28	เพลงทุกคนเคยร้องไห้	นครินทร์ กิ่งศักดิ์
29	เพลงด้วยรักและผูกพัน	ธงชัย แมคอินไตย์
30	เพลงแสงสุดท้าย	บอดี้สแลม

ผู้วิจัยจัดเตรียมไฟล์เพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมข้างต้น เพื่อนำไปใช้ในการทดลองจริง

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pretest and posttest control group design (Edmonds & Kennedy, 2017, p. 38) ผู้วิจัยแบ่งระยะดำเนินการทดลองออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 350 คน ตอบแบบสำรวจพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม แล้วคัดเลือกนิสิตที่มีผลคะแนนในระดับต่ำ โดยเรียงจากคะแนนในระดับต่ำสุดขึ้นไป จำนวน 50 คน สอบถามความยินดีเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลอง ดำเนินการตรวจสอบตามเกณฑ์คัดเข้า และเกณฑ์คัดออก ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จับคู่กลุ่มตัวอย่างตามระดับคะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน และจับคู่เพศเดียวกัน ก่อนสุ่มเข้ากลุ่ม (Random assignment) แบ่งออกเป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน ประกอบด้วยเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 10 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน ประกอบด้วยเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 10 คน ซึ่งคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในขั้นตอนนี้ ใช้เป็นคะแนนของระยะก่อนการทดลอง (Pre-test)

2. ระยะการทดลอง ให้กลุ่มทดลองได้รับการฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 3 เพลง ใช้เวลาในการทดลองครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ต่อเนื่องเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ขณะทดลองผู้วิจัยเปิดเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ให้กลุ่มตัวอย่างฟังและวิเคราะห์เนื้อหาเพลง จากนั้นร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่เพลงต้องการสื่อ สถานที่ทดลองคือ ห้องเรียนของคณะ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฟังเพลงมีเนื้อหาต่อต้านสังคม โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือกลุ่มควบคุม ให้ดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ และไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่มีลักษณะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หรือหากจำเป็นต้องเข้าร่วมก็ขอให้แจ้งผู้วิจัยทราบเพื่อปรับวิธีดำเนินการทดลอง

3. ระยะหลังการทดลอง ให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ตอบมาตรวัดพฤติกรรมต่อต้านสังคม หลังการทดลองครั้งที่ 10 จากนั้นตรวจให้คะแนน และเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

4. ระยะติดตามผล หลังการทดลองเสร็จสิ้น เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ให้ตอบมาตรวัดพฤติกรรมต่อต้านสังคม ตรวจให้คะแนนและเก็บรวบรวมเป็นคะแนนในระยะติดตามผล (Follow-up) สุดท้าย นำข้อมูลที่ได้ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบที แบบกลุ่มสัมพันธ์กัน (Dependent sample t-test) และแบบกลุ่มไม่สัมพันธ์กัน (Independent sample t-test)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม/ระยะเวลาการทดลอง	ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง				ติดตามผล	
	M	SD	M	SD	M	SD
กลุ่มทดลอง	48.86	1.45	66.13	2.72	65.67	2.96
กลุ่มควบคุม	50.80	1.37	49.86	1.96	49.66	1.72

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 48.86 66.13 และ 65.67 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 50.80 49.86 และ 49.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะก่อนการทดลอง (Pre-test) ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระยะก่อนการทดลอง					
	n	df	Mean	SD.	t	p
กลุ่มทดลอง	15	28	48.86	1.45	3.73	.93
กลุ่มควบคุม	15		50.80	1.37		

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ในระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม มีคะแนนเส้นฐาน (Base line) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ก่อนการทดลองที่ไม่แตกต่างกัน หรือมีความเท่าเทียมกันก่อนการทดลอง

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะหลังการทดลอง (Post-test) ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระยะหลังการทดลอง					
	<i>n</i>	<i>df</i>	<i>Mean</i>	<i>SD.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	15	28	66.13	2.72	18.78*	.00
กลุ่มควบคุม	15		49.86	1.96		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระยะหลังการทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะติดตามผล (Follow-up) ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระยะติดตามผล					
	<i>n</i>	<i>df</i>	<i>Mean</i>	<i>SD.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	15	28	65.67	2.96	18.06*	.00
กลุ่มควบคุม	15		49.66	1.72		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะติดตามผล ระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมระยะหลังการทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของกลุ่มทดลองระหว่างระยะก่อนการทดลอง กับระยะหลังการทดลอง

ระยะ	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของกลุ่มทดลอง					
	<i>n</i>	<i>df</i>	<i>Mean</i>	<i>SD.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนการทดลอง	15	14	48.86	1.45	26.19*	.00
หลังการทดลอง	15		66.13	2.72		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะก่อนการทดลอง กับระยะหลังการทดลอง แตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของกลุ่มทดลองระหว่างระยะก่อนการทดลอง กับระยะติดตามผล

ระยะ	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของกลุ่มทดลอง					
	<i>n</i>	<i>df</i>	<i>Mean</i>	<i>SD.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนการทดลอง	15	14	48.86	1.45	22.04*	.00
ติดตามผล	15		65.67	2.96		

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของกลุ่มทดลอง ระหว่างระยะก่อนการทดลอง กับระยะติดตามผล แตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

นักศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งอภิปรายได้ว่า การฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ซึ่งการคัดเลือกเพลงมีฐานคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) และทฤษฎีโมเดลการเรียนรู้ทั่วไป (General learning model : GLM) สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อม ฝึกประสบการณ์ และการเรียนรู้ทางสังคมในด้านพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในการวิจัยนี้คือ สื่อการเรียนรู้ คือเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม เมื่อกลุ่มทดลองได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของตน การสังเกต และปรับตัวตามสิ่งแวดล้อม เลียนแบบสื่อหรือตัวแบบ ทำให้กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leme et al. (2016) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะทางสังคม ของวัยรุ่นในประเทศบราซิล ซึ่งส่วนหนึ่งของโปรแกรมเป็นกิจกรรมการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ทักษะทางสังคม และการควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ Kniffin, Yan, Wansink, and Schulze (2017) ได้ใช้เพลงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมร่วมมือของวัยรุ่นผู้ใหญ่ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมร่วมมือ และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีผลคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงกว่า กลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผลหลังจากการทดลองเสร็จสิ้น เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อที่ 2 ซึ่งอภิปรายได้ว่า เป็นเพราะการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม เป็นการเรียนรู้พฤติกรรมจากสื่อ ตามทฤษฎีโมเดลการเรียนรู้ทั่วไป (General learning model : GLM) และทฤษฎีโมเดลความก้าวร้าวทั่วไป (General aggression model : GAM) ที่กล่าวว่า บุคคลสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสื่อกิจกรรมการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองได้เรียนรู้ นอกจากนี้หลังจากฟังเพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมแล้ว ยังจัดกิจกรรมให้กลุ่มทดลองได้วิเคราะห์เนื้อหาของเพลง และร่วมอภิปรายเนื้อหาที่เพลงต้องการสื่อ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและคงทนทางความคิด ดังนั้น เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มทดลองยังคงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงในระยะติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eerola and Eerola (2014) ได้ใช้เพลงเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่โรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในประเทศฟินแลนด์ ผลปรากฏว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มทดลองมีคะแนนคุณภาพชีวิตที่โรงเรียนและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Kapse and Nirmala (2015) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมการพัฒนาทักษะทางสังคมของวัยรุ่นใหญ่ ในประเทศอินเดีย ผลปรากฏว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมฟังเพลงเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคม พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลองที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งอภิปรายได้ว่า เป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ซึ่งอธิบายโดยสรุปว่าการจัดสื่อการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อม ฝึกประสบการณ์ สังเกตและการเรียนรู้ทางสังคมในด้านพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เมื่อกลุ่มทดลองได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหา

เอื้อต่อสังคม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของตน ผลจากการสังเกตทำให้เกิดการปรับตัวตามสิ่งแวดล้อม การเลียนแบบสื่อหรือตัวแบบ ส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vesperini et al., (2015) ได้ใช้สื่อประเภทีวีดีโอและเพลงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นใหญ่ ในประเทศฝรั่งเศส ผลปรากฏว่า หลังจากฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมแล้ว กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร และการปรับตัวทางสังคม ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังรู้สึกมีความสุขจากการร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Baumgarten and Wheeler (2016) ได้ใช้เพลงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นใหญ่ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า หลังจากฟังเพลง กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมทางสังคม และทักษะทางสังคม ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ McVey et al. (2016) ได้ใช้โปรแกรมเพื่อการศึกษาและเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ (Program for the education and enrichment of relational skills : PEERS) ของวัยรุ่นใหญ่ตอนต้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมและฟังเพลงเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และทักษะทางสังคม ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม มีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งอภิปรายได้ว่า เป็นเพราะการฟัง

เพลงที่มีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม เป็นการเรียนรู้พฤติกรรมจากสื่อ ตามทฤษฎีโมเดลความก้าวร้าวทั่วไป (General aggression model : GAM) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองได้เรียนรู้ หากสื่อมีเนื้อหาก้าวร้าวส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมก้าวร้าว แต่หากสื่อมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และสอดคล้องกับทฤษฎีเหตุการณ์ทางอารมณ์ (Affective events theory : AET) ที่ได้เสนอว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลทางอารมณ์ ทำให้สะท้อนอารมณ์ส่งผลให้บุคคลจดจำเหตุการณ์เรียนรู้ได้ยาวนานขึ้น มีผลต่อความคิดและการตอบสนองเชิงพฤติกรรมของบุคคล นอกจากนี้ หลังฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคมแล้ว ยังจัดกิจกรรมให้กลุ่มทดลองได้วิเคราะห์เนื้อหาของเพลง และร่วมอภิปรายเนื้อหาที่เพลงต้องการสื่อความหมาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและคงทนทางความคิด ดังนั้นเมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มทดลองจึงยังคงมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมสูงในระยะติดตามผล สอดคล้องกับการทดลองของ Prot et al. (2014) ได้ใช้เพลงและวิดีโอเกมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในประเทศสิงคโปร์ ผลปรากฏว่า หลังได้รับสื่อมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และมีพฤติกรรมช่วยเหลือในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ Krahe and Busching (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้สื่อเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น ในประเทศเยอรมนี ผลปรากฏว่า หลังได้ฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม ส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำลง และมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maury and Rickard (2016) ได้ใช้เพลงเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ดี (Well-being) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในประเทศออสเตรเลีย ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลอง

มีคะแนนความเป็นอยู่ดี พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม อารมณ์เชิงบวก และมีความ
สามัคคีของหมู่คณะในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. กิจกรรมการฟังเพลงมีเนื้อหาเอื้อต่อสังคม สามารถใช้พัฒนา
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้เป็นอย่างดี จึงควร
สนับสนุนและส่งเสริมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ช่วงอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่
ตอนต้นในสาขาวิชาเอกอื่น หรือสังกัดอื่น

2. มาตรการพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่ใช้ในงานวิจัยนี้มี 4 องค์ประกอบ
ย่อย ประกอบด้วย การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การดูแล และการรู้ซึ้งถึงความ
รู้สึก แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปรากฏว่าพฤติกรรมเอื้อ
ต่อสังคม ยังมีพฤติกรรมในด้านอื่นอีก เช่น การลอบโยน ความเสียสละ บริจาค
อาสาสมัคร เป็นต้น ดังนั้น ผู้สนใจทำวิจัยต่อไป สามารถพัฒนามาตรการ
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้มีองค์ประกอบของพฤติกรรมให้ครอบคลุมมากขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัย ผลของการใช้เพลงที่มีเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมใน
ด้านอื่น เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอื่น เช่น ความมีระเบียบวินัย ความ
ซื่อสัตย์ ความกตัญญูทวดเวท เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Baumeister, R. F., & Bushman, B. J., (2011). **Social Psychology and Human Nature.** (2nd ed.). Belmont, CA : Wadsworth.
- Baumgarten, H. R., & Wheeler, B. L. (2016). The Effects of Music Therapy on the Prosocial Behaviors of Adults with Disabilities. **Music and Medicine**, 8(3), 118-127.

- Cirelli, L.K. (2018). How interpersonal synchrony facilitates early prosocial behavior. **Current opinion in psychology**, 20(1), 35-39.
- Clark, S.S., & Giacomantonio, S.G. (2013). Music preferences and empathy : Toward predicting prosocial behavior. **Psychomusicology : Music, Mind, and Brain**, 23(3), 177-186.
- Daykin, N., De Viggiani, N., Pilkington, P., & Moriarty, Y. (2012). Music making for health, well-being and behaviour change in youth justice settings : a systematic review. **Health promotion international**, 28(2), 197-210.
- Dovidio, J. F., Piliavin, J. A., Schroeder, D. A., & Penner, L. A. (2017). **The social psychology of prosocial behavior**. Psychology Press.
- Dumont, E., Syurina, E. V., Feron, F. J., & van Hooren, S. (2017). Music Interventions and Child Development : A Critical Review and Further Directions. **Frontiers in psychology**, 8 : 1694(1), 1-20.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. (2017). **An applied guide to research designs**, SAGE Publications.
- Eerola, P. S., & Eerola, T. (2014). Extended music education enhances the quality of school life. **Music education research**, 16(1), 88-104.
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Knafo-Noam, A. (2015). **Prosocial development**. In : Lamb ME, ed. Handbook of child psychology and developmental science. (7th ed.). Hoboken, NJ : Wiley, 610-656.

- Gross, J. T., Stern, J. A., Brett, B. E., & Cassidy, J. (2017). The multifaceted nature of prosocial behavior in children : Links with attachment theory and research. **Social Development**, 26(1), 661-678.
- Kapse, P. P., & Nirmala, B. P. (2015). Efficacy of Social Skills Training among Persons with Schizophrenia. **International Journal of Psychosocial Rehabilitation**, 20(1), 45-50.
- Kniffin, K. M., Yan, J., Wansink, B., & Schulze, W. D. (2017). The sound of cooperation : Musical influences on cooperative behavior. **Journal of organizational behavior**, 38(3), 372-390.
- Krahe, B., & Busching, R. (2015). Breaking the vicious cycle of media violence use and aggression : A test of intervention effects over 30 months. **Psychology of Violence**, 5(2), 217-226.
- Leme, V. B. R., Fernandes, L. D. M., Jovarini, N. V., Achkar, A. M. E., & Del Prette, Z. A. P. (2016). Social Skills Program for Adolescents in Vulnerable Social Contexts. **Psico-USF**, 21(3), 595-608.
- Mares, M. L., & Woodard, E. H. (2012). Effects of prosocial media content on children's social interactions. **Handbook of children and media**. 2nd edition. Thousand Oaks (CA) : Sage, 197-214.
- Maury, S., & Rickard, N. (2016). Well-being in the classroom : How an evolutionary perspective on human musicality can inform music education. **Australian Journal of Music Education**, 50(1), 3-15.

- McVey, A. J., Dolan, B. K., Willar, K. S., Pleiss, S., Karst, J. S., Casnar, C. L., & Van Hecke, A. V. (2016). A replication and extension of the PEERS® for young adult's social skills intervention : Examining effects on social skills and social anxiety in young adults with autism spectrum disorder. **Journal of autism and developmental disorders**, 46(12), 3739-3754.
- Myers, D. G. (2012) **Social Psychology**. (10th ed.). New York, NY : McGraw-Hill Companies.
- Niven, K. (2015). Can music with prosocial lyrics heal the working world? A field intervention in a call center. **Journal of applied social psychology**, 45(3), 132-138.
- Padilla-Walker, L. M., & Carlo, G. (Eds.). (2015). **Prosocial development : A multidimensional approach**. Oxford University Press.
- Prot, S., Gentile, D. A., Anderson, C. A., Suzuki, K., Swing, E., Lim, K. M., & Liao, A. K. (2014). Long-term relations among prosocial-media use, empathy, and prosocial behavior. **Psychological science**, 25(2), 358-368.
- Ruth, N. (2017). "They don't really care..." : Effects of music with prosocial content and corresponding media coverage on prosocial behavior. **Musicae Scientiae**, 1029864917716735.
- Schellenberg, E. G., Corrigall, K.A., Dys, S. P., & Malti, T. (2015). Group music training and children's prosocial skills. **PLoS One**, 10(10), e0141449.

Vesperini, S., Askenazy, F., Renaudo, N., Staccini, P., Hun, S., Legall, E., & Serret, S. (2015). Prosocial intervention in children and adolescents with autism spectrum disorder without intellectual disability : benefits of videotaping therapy sessions. **L'Encephale**, 41(1), 47-55.